

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi eräiden vesioikeudellisten korvausten takaisin maksamisesta annettavista valtion takuista**

**ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Lakiehdotuksen mukaan valtioneuvosto saisi antaa yksityisten kansalaisten puolesta takuista takaisinmaksuvelvollisuuden varalta, mikä heille voi syntyä, jos he nostavat vesioikeudellisista hankkeista aiheutuneiden vahinkojen korvauksia vesioikeuden lainvoimaa vailla olevan päätöksen perusteella ja päätös muutoksenhaun johdosta muuttuu.

Aikaisemmin yksityisillä kansalaisilla on ollut mahdollisuus tällaiseen korvausten nostamiseen Kemijoen kalastusvahinkojen korvausta koskevan erityislainsäädännön nojalla. Pohjolan Voima Oy on nyttemmin ilmoittanut olevansa

valmis maksamaan myös Iijoen rakentamisesta yksityisille aiheutuneiden kalastusvahinkojen korvaukset pääosin samoin ehdoin kuin vastaavat korvaukset Isohaaran voimalaitoksen rakentamisesta Kemijokeen. Parhaillaan on valmisteilla hallituksen esitys vesilain 11 luvun muuttamisesta niin, että tällaiset korvaukset olisi yleisestikin maksettava jo vesioikeuden päätöksen perusteella.

Iijoen korvauskysymyksen hoitamiseksi nopeasti laki on tarkoitus saattaa voimaan heti, kun eduskunta on sen hyväksynyt.

**YLEISPERUSTELUT**

**1. Nykyinen tilanne**

Erilaisista vesihankkeista, kuten rakentamis- ja jätevesihankkeista, aiheutuu vahinkoja, jotka vesilain mukaan on korvattava. Useissa hankkeissa on korvausten määrääminen ollut niin hidasta, etteivät niiden johdosta vahinkoa kärsineet ole saaneet korvauksia kohtuullisen ajan kuluessa.

Loppuvuodesta 1979 saatiin Kemijoen rakentamisesta aiheutuneiden kalastusvahinkojen korvauskysymyksessä aikaan ratkaisu, jonka mukaan Pohjolan Voima Oy sitoutui suorittamaan yksityisille vahingonkärsijöille tulevat korvaukset jo vesioikeuden lainvoimaa vailla olevan päätöksen perusteella. Valtio antoi korvauksen-

saajien puolesta takauksen liikaa maksettujen korvausten maksamisesta yhtiölle takaisin siinä tapauksessa, että korvauksen määrää muutetaan vesiylioikeuden tai korkeimman oikeuden päätöksellä. Kemijoki Oy tuki Pohjolan Voima Oy:tä antamalla sille lainan korvauksen maksamista varten.

Nyttemmin Pohjolan Voima Oy on ilmoittanut olevansa valmis maksamaan vapaaehtoisesti Iijoen rakentamisesta aiheutuneiden kalastusvahinkojen korvaukset yksityisille vahingonkärsijöille Pohjois-Suomen vesioikeuden 31 päivänä joulukuuta 1979 antaman päätöksen N:o 84/79/I mukaisina. Päätöksestä ovat sekä vahingonkärsijät että yhtiö valittaneet vesiylioikeuteen. Yhtiö on valmis tällaiseen korvaus-

suoritukseen ehdolla, että valtio antaa liikaa maksettujen korvausten takaisin maksamisesta takuun, joka vastaa sisällöltään pääpiirteittäin Kemijoen korvausasiassa annettua valtion takausta.

Parhailtaan on valmisteilla hallituksen esitys vesilain (264/61) 11 luvun muuttamisesta. Sen mukaan vesioikeudellisista hankkeista johtuvat korvaukset olisi maksettava jo vesioikeuden päätöksen perusteella. Jos vesioikeuden päätöksestä valitetaan, korvaukset on talletettava ulosotonhaltijalle. Korvauksen saaja saa kuitenkin nostaa korvauksen ulosotonhaltijalta liikaa nostettavan korvauksen palauttamisen varalta annettavaa vakuutta vastaan. Korvaukset on maksettava myös siinä tapauksessa, että vesioikeuden päätös on annettu ennen mainitun lain muutoksen voimaantuloa. Vesilain 11 luvun 14 §:n 2 momentin mukaan on pääsääntönä, että korvaukset on maksettava ennen kuin hankkeen toteuttamiseen saadaan lainkaan ryhtyä. Suunnitellun vesilain muutoksen merkitys onkin suurin niissä hankkeissa, jotka on toteutettu jo ennen vesilain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten nojalla. Osa näistä säännöksistä oli sota-ajan ja jälleenrakennuskauden poikkeuslainsäädäntöä.

Myös mainitun vesilain muutoksen perusteella korvauksia saavat kansalaiset tarvitsevat vakuuksia korvauksia nostessaan. Valtion takuu on käyttökelpoinen tähänkin tarkoitukseen. Vaikka valtiota ei voidakaan pitää yksin syypäänä vesiasioiden käsittelyn hitauteen, on katsottu, että jo luottamuksen ylläpitäminen viranomaisia ja tuomioistuimia kohtaan edellyttää valtiolta toimenpiteitä pitkään viipyneiden korvausasioiden hoitamiseksi.

## 2. Uudistusehdotukset

Edellä selostetuista syistä hallitus on katsonut tarpeelliseksi antaa eduskunnalle esityksen laiksi eräiden vesioikeudellisten korvausten takaisin maksamisesta annettavista valtion takuista. Takuun, joka annettaisiin kutakin hanketta varten erikseen, antaisi eduskunnan hyväksymään lakiin perustuvan valtuutuksen nojalla valtioneuvosto. Takuiden myöntämistä koskevat asiat esiteltäisiin oikeusministeriöstä. Valtion takuuseen perustuvan takautumisoikeuden käyttämisestä huolehtisi ja siinä yhteydessä mahdollisesti myönnettävistä maksuvapautuksista ja maksunlykkäyksistä päättäisi valtioneuvoston

antamien yleisten ohjeiden mukaan valtiokonttori.

Takuut on tarkoitus antaa sellaisin ehdoin, että valtio maksaa hankkeen toteuttajalle liikaa maksetut korvaukset takuun perusteella lyhyen, noin kahden kuukauden pituisen ajan kuluessa siitä, kun vesiylioikeuden tai korkeimman oikeuden päätös on annettu ja hankkeen toteuttaja on esittänyt selvityksen korvausmäärien muuttumisesta. Tämä ehto muistuttaa omavelkaisen takauksen ehtoja. Korvauspalautuksen maksaessaan valtio saa korvausensaajaa kohtaan takautumisoikeuden, jonka perusteella se voi periä maksamansa määrän häneltä. Takautumisoikeuteen perustuvia maksuja ryhdytään kuitenkin perimään korvausensaajilta vasta, kun rahakorvauksia koskeva päätös on saanut lainvoiman. Tämä merkitsee, että jos asiassa pyydetään vesiylioikeuden päätöksen antamisen jälkeen valituslupaa korkeimmalta oikeudelta, takaisinperimiseen ryhdytään vasta, kun korkein oikeus on ratkaissut asian tai jättänyt myöntämättä valitusluvan.

Ne hankkeet, joista aiheutuneet korvaukset ovat pahiten viivästyneet, ovat vesilakia edeltävältä ajalta. Kun nämä ja muut viivästyneet korvausasiat on tarkoitus hoitaa kuntoon lähimpien vuosien aikana, valtion takuista annettava laki voisi olla voimassa vain määräajan, noin 10 vuotta. Lain voimassaoloaika ehdotetaan päättyväksi vuoden 1990 lopussa.

## 3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Lain kaikkia taloudellisia vaikutuksia ei voida tarkoin arvioida etukäteen. Se, paljonko valtio joutuu takuiden perusteella maksamaan, riippuu siitä, missä määrin vesioikeuksien päätökset korvausasioissa muuttuvat. Parhaassa tapauksessa riski jää lähes olemattomaksi. Takautumisoikeus suojaa myös osaltaan valtiota menetyksiltä. Lakiehdotuksessa takuiden määrä on rajoitettu sataan miljoonaan markkaan. Tämä määrä vastaa kaikkiin niihin päätöksiin sisältyvien korvausten määrää, joiden maksamiseksi takuita voitaisiin lakiehdotuksen mukaan myöntää. Jos valtio joutuu takuun perusteella jotain maksamaan, maksu suoritetaan tulo- ja menoarviossa olevasta arviomäärärahasta sellaisen lakiin tai asetukseen perustuvien menojen suorittamiseksi, joita varten ei ole erikseen merkitty määrärahaa.

## YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

### 1. Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Lakiehdotuksen mukaan valtion takuu annettaisiin korvauksensaajan puolesta silloin, kun vesioikeudellisen luvan saaja suorittaa hankkeestaan johtuvia rahakorvauksia vahingonkärsijöille vesioikeuden lainvoimaa vailla olevan päätöksen perusteella. Tämä säännös koskee esimerkiksi yleisperusteluissa mainittuja Iijoen kalastusvahinkojen korvauksia, jotka on tarkoitus maksaa voimalaitosten rakentajan ja korvauksensaajien edustajien välisen sopimuksen perusteella. Lakiehdotuksen mukaiset takuut ovat käytettävissä myös silloin, kun edellä mainittu esitys vesilain muuttamisesta on hyväksytty ja tullut voimaan.

Takuu annettaisiin sen takaisinmaksuvelollisuuden varalta, joka vahingonkärsijälle voi syntyä sen vuoksi, että hänen korvausvaatimuksensa hylätään tai vesioikeuden tuomitseman korvauksen määrää alennetaan vesiylioikeuden tai korkeimman oikeuden päätöksellä. Korvausvaatimuksen hylkäämiseen on rinnastettava myös tapaus, jossa vesioikeus on määrännyt maksettavaksi jollekulle korvauksen, mutta ylempi tuomioistuin katsoo, että korvaus kyseisestä vahingosta kuuluukin toiselle henkilölle. Takuiden myöntäminen on rajoitettu siihen tilanteeseen, jolloin korvauksia maksetaan vesioikeuden lainvoimaa vailla olevan päätöksen perusteella. Takuut eivät ole enää käytettävissä, kun korvauksia ryhdytään maksamaan täytäntöönpanokelpoisen vesiylioikeuden päätöksen nojalla.

Takuu voitaisiin antaa vain yksityisten korvauksensaajien puolesta. Heidän on yleensä vaikeampi hankkia vakuuksia kuin yhteisöjen. Takuuta ei annettaisi valtion (tällä tarkoitetaan vesiasiassa valtiota asianosaisena edustanutta viranomaista tai laitosta, esimerkiksi metsähallitusta), kunnan, seurakunnan, yhtiön, osuuskunnan tai niihin rinnastettavan yhteisön puolesta. Yksityisten vahingonkärsijäin muodostamat yhteenliittymät, esimerkiksi jakokunnat tai kalastusyhtymät eivät olisi tällaisia yhteisöjä, eivät liioin kuolinpesät ja verotukselliset maatalousyhtymät.

2 §. Esityksen antamisella pyritään kiirehtiämään erityisesti vanhojen, laajojen vesiasioiden korvauskysymysten hoitamista. Takuiden myöntäminen olisi rajoitettava tapauksiin, joissa painava yleinen etu vaatii niiden myöntämistä.

Takuu voitaisiin antaa, jos kysymyksessä on laaja ja jo toteutettu vesioikeudellinen hanke, ja vahinkojen, haittojen ja muiden edunmenetysten lopullisesta korvaamisesta on olemassa lainvoimaa vailla oleva vesioikeuden päätös. Takuuta ei anneta ennakkokorvasten palauttamisen varalta, mutta toisaalta aikanaan maksetut ennakkokorvaukset eivät ole takuun antamisen esteenä vesioikeuden lopullisia korvauksia koskevan päätöksen antamisen jälkeen.

Takuun myöntämisen edellytyksenä on myös, että vahingonkärsijöiden määrä on suuri. Takuuta ei siten myönnettäisi esimerkiksi vähäisessä ojitusasiassa, jossa on vain muutamia vahingonkärsijöitä.

Korvausasian käsittelyn tulee olla olennaisesti viivästynyt. Tämä takuun myöntämisen ehto viittaa ennen muuta vanhoihin, vesilakia edeltävältä ajalta oleviin hankkeisiin. Takuuta ei ole liioin syytä myöntää, jos vesiylioikeuden päätös on odotettavissa lyhyen, esimerkiksi alle vuoden pituisen ajan kuluessa.

3 §. Muiden valtion takuuta koskevien lakien tapaan lakiin ehdotetaan otettavaksi säännös myönnettävien takuiden enimmäismäärästä. Takuuta saisi olla samanaikaisesti voimassa enintään 100 miljoonaa markkaa.

4 §. Yksityisten korvauksensaajien on usein vaikea hankkia turvaavia vastavakuuksia. Vastavakuuden hankkimisvelvollisuus saattaa myös mitätöidä pyrkimyksen nopeuttaa korvausten maksamista. Jos vastavakuutena käytetään pankkitakausta, rahalaitos vaatii usein nostettujen varojen pitämistä tilillä siihen asti, kun on selvinnyt, joudutaanko takauksen perusteella jotakin maksamaan. Kohtuussyistä ehdotetaankin säädettäväksi, että tämän lain mukainen takuu saataisiin antaa vaatimatta korvauksen saajalta vastavakuutta. Valtion riskin vähentämiseksi eduskunnalle annetaan tässä yhteydessä erikseen hallituksen esitys laiksi eräistä yhteisistä alueista ja niihin verrattavista etuuksista annetun lain muuttamisesta. Siinä ehdotetaan, että yhteisten alueiden osakkaat vastaisivat yhteisen alueen ohella korvauspalautusten maksamisesta, jos he ovat nostaneet osuutensa yhteiselle alueelle määrätystä korvauksesta.

Korvauksen saajan olisi aina annettava takaisinmaksusitoumus, jolla hän sitoutuu vesioikeuden päätöksen muuttuessa 1 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla palauttamaan liikaa

nostamansa korvauksen pääoman ja koron niille varojen nostamispäivästä takaisinmaksupäivään laskettavine kuuden prosentin vuotuisine korkoineen. Koron määräksi ehdotetaan kuusi prosenttia, koska se on lainvoimaa vailla olevia tuomioita täytäntöön pantaessa yleisesti käytetty laillinen korko. Takaisinmaksusitoumukseen otettaisiin myös ehto, jonka mukaan sitoumus on voimassa valtiota kohtaan, milloin se on maksanut korvauspalautuksen korvauksen maksajalle takuun perusteella.

Valtioneuvosto voisi takuun antaessaan asettaa muitakin tarpeelliseksi katsomiaan ehtoja ja rajoituksia. Näillä voitaisiin vähentää valtion riskiä tapauksissa, joissa menetysten vaara on tavallista suurempi. Takuuta ei pitäisi myöntää esimerkiksi sellaisen yksityisen korvauksen saajan puolesta, jolle tuleva korvaus olisi ulosoton tai konkurssin takia maksettava hänen velkojilleen.

5 §. Lain täytäntöönpanotehtävät kuten takuusioiden esittely valtioneuvostossa kuuluisivat oikeusministeriölle. Ministeriölle kuuluu vesilainsäädännön valmistelu. Se on huolehtinut myös Kemijoen kalastusvahinkoja koskevan lainsäädännön valmistelusta sekä Iijoen korvauskysymystä koskeneista neuvotteluista valtion puolesta.

Valtion takuun perusteella maksamien korvausten takaisin perimisestä vahingon kärsijöiltä huolehtisi valtiokonttori. Tehtävä soveltuu parhaiten juuri valtiokonttorille, koska sillä on muitakin vastaavan tyyppisiä valtion tulojen perimistehtäviä. Valtiokonttori myöntäisi 7 §:n nojalla myös maksuvapaukset ja maksunlykkäykset takaisinmaksuasioissa.

6 §. Takuun ehtoihin on tarkoitus ottaa määräys, että valtio maksaa hankkeen toteuttajalle liikaa maksetut korvaukset takuun perusteella lyhyen, yleensä noin kahden kuukauden pituisen ajan kuluessa siitä, kun vesiylioikeuden tai korkeimman oikeuden päätös on annettu ja hankkeen toteuttaja on esittänyt selvityksen korvausmäärien muuttumisesta. Tällöin valtio saa korvauksensaajaa kohtaan takautumisoikeuden, jonka nojalla se voi periä korvauspalautuksen häneltä. Kohtuussyistä ja edestakaisen maksuliikenteen välttämiseksi valtio käyttäisi kuitenkin takautumisoikeuttaan vasta, kun rahakorvausta koskeva päätös on saanut lainvoiman.

Kun korvauksia koskeva päätös on saanut lainvoiman, valtiokonttori laatii maksuliput, joilla korvauksensaajat maksavat korvauspalau-

tukset valtiolle. Maksulipussa määrätään kahden kuukauden pituinen kantoaika, jonka kuluessa maksu voidaan suorittaa postiin tai rahalaitokseen. Jos maksua ei suoriteta kantoaikana, sen jälkeiseltä ajalta peritään 16 prosentin korko, joka on valtion yleisesti käyttämä viivästyskorko.

7 §. Pykälässä ovat säännökset takautumisoikeudesta luopumisesta sekä maksuajan myöntämisestä takautumisoikeutta käytettäessä. Valtiokonttori saa esityksen mukaan valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaisesti vapauttaa korvauksen saajan takautumisvastuusta valtiota kohtaan. Perusteina voisivat olla kohtuussyyt ja korvauksen saajan sosiaalinen asema. Lisäksi korvausten takaisin perimisestä voitaisiin luopua perittävän määrän vähäisyyden perusteella. Valtioneuvosto voisi antaa myös yleisen ohjeen, jolla se oikeuttaisi valtiokonttorin vapauttamaan takaisinmaksuvelvollisuudesta kaikki tietyt edellytykset täyttävät korvauksensaajat saman hankkeen piiristä kokonaan tai osittain.

Valtiokonttori saisi myöntää korvauksen saajalle maksuaikaa, milloin tämän olisi vaikea maksaa korvauksen palautusta heti palautusvelvollisuuden synnyttyä. Lykkäysajalta vuotuinen korko olisi 12 prosenttia. Jos maksua ei suoriteta lykkäysajan päättymiseen mennessä, vuotuinen korko on sen jälkeiseltä ajalta 16 prosenttia.

8 §. Valtion takuun perusteella suorittama määrä saataisiin periä korvauksen saajalta verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/61) säädettyssä järjestyksessä.

Verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetun lain 11 §:n mukaan saaminen vanhentuu viiden vuoden kuluessa sitä seuranneen vuoden alusta, jona saaminen on määrätty tai maksuunpantu. Vanhentumista ei voida katkaista. Kun muun muassa mahdollisten maksunlykkäysten vuoksi voiksi tätä vanhentumisaikaa on pidettävä liian lyhyenä, ehdotetaan, että säännöstä ei sovellettaisi perittäessä tämän lain nojalla takaisin valtion takuun perusteella suorittamia rahamääriä.

Vastaavat perintää ja saamisen vanhentumista koskevat säännökset ovat myös opintotukilaissa (28/72) ja eräiden Kemijoen rakentamisesta aiheutuneiden kalastusvahinkojen korvauskysymysten hoitamisesta annetussa laissa (926/79).

9 §. Tarkemmat säännökset lain täytäntöönpanosta annettaisiin asetuksella. Asetukseen on tarkoitus ottaa säännöksiä muun muassa takuiden myöntämismenettelystä.

10 §. Laki olisi yleisperusteluissa mainituista syistä väliaikainen ja sen voimassaolo päättyisi vuoden 1990 lopussa. Tähän mennessä olisi vanhojen, laajojen hankkeiden aiheuttamien vahinkojen korvauskysymykset ehditty hoitaa loppuun korvauspalautusten valtiolle takaisin perimistä myöten.

## 2. Voimaantulo

Erityisesti yleisperusteluissa mainitun Iijoen kalastuskorvauksia koskevan asian hoitaminen viivytyksittä edellyttää, että laki saatetaan voimaan heti, kun eduskunta on sen hyväksynyt.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

## Laki

### eräiden vesioikeudellisten korvausten takaisin maksamisesta annettavista valtion takuista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

#### 1 §

Jos vesioikeudellisen luvan saaja suorittaa hankkeestaan johtuvia rahakorvauksia vahingonkäräjille lainvoimaa vailla olevan vesioikeuden päätöksen perusteella, valtioneuvosto voi antaa valtion takuun sen takaisinmaksuvelvollisuuden varalta, mikä vahingonkäräjälle voi syntyä sen vuoksi, että hänen korvausvaatimuksensa hylätään tai vesioikeuden tuomitseman korvauksen määrää alennetaan vesiylioikeuden tai korkeimman oikeuden päätöksellä.

Takuuta ei anneta valtion, kunnan, seurakunnan, yhtiön, osuuskunnan tai niihin rinnastettavan yhteisön puolesta.

#### 2 §

Takuu voidaan antaa, jos

1) kysymyksessä on laaja ja jo toteutettu vesioikeudellinen hanke, josta aiheutuneiden vahinkojen, haittojen ja muiden edunmenetysten lopullisesta korvaamisesta on annettu lainvoimaa vailla oleva vesioikeuden päätös;

2) vahingonkäräjöiden lukumäärä on suuri; ja

3) korvausasian käsittely on olennaisesti viivästynyt.

#### 3 §

Tämän lain mukaisia takuita saa olla voimassa samanaikaisesti enintään 100 miljoonaa markkaa.

#### 4 §

Takuu saadaan antaa vaatimatta korvauksen saajalta vastavakuutta.

Valtion takuuta annettaessa on ehdoksi pantava, että 1 §:ssä tarkoitettu rahakorvaus maksetaan vahingonkäräjälle takaisinmaksusitoumusta vastaan. Takaisinmaksusitoumuksessa korvauksen saajan on sitouduttava maksamaan liikaa nostamansa korvauksen pääoma ja korko niille laskettuine kuuden prosentin vuotuisine korkoineen varojen nostamispäivästä takaisinmaksupäivään siinä tapauksessa, että vesioikeuden päätöstä muutetaan 1 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla. Takaisinmaksusitoumus on voimassa valtiota kohtaan sen suoritettua edellä tarkoitettua rahamäärän korvauksen maksajalle takuun perusteella. Valtioneuvosto voi takuun antaessaan lisäksi asettaa tarpeelliseksi katsomiaan ehtoja ja rajoituksia.

#### 5 §

Tämän lain täytäntöönpanosta huolehtii oikeusministeriö.

Valtion takuun perusteella maksamien korvausten takaisin perimisestä korvaussensaajilta huolehtii valtiokonttori.

#### 6 §

Takuun perusteella maksetun korvauksen perimiseen takaisin valtiolle saadaan ryhtyä vasta, kun vesioikeudellisesta hankkeesta johtuvaa rahakorvausta koskeva päätös on saanut lainvoiman.

Jos 1 momentissa tarkoitettua korvausta ei makseta valtiolle maksulipussa määrättyinä, kahden kuukauden pituisena kantoaikana, vuotuisen korko on kantoajan päättymisen jälkeiseltä ajalta kuusitoista prosenttia.

## 7 §

Valtiokonttori saa valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaisesti vapauttaa yksittäisen korvauksen saajan kokonaan tai osittain korvaamasta valtiolle sen takuun perusteella maksamaa määrää.

Valtiokonttori saa myös myöntää korvauksen saajalle maksuaikaa korvauksen suorittamiseksi valtiolle. Korvaukselle, jonka suorittamiselle on myönnetty lykkäystä, peritään lykkäysajalta korkoa 12 prosentin vuotuisen korkokannan mukaan sekä lykkäyksen päättymisen jälkeiseltä ajalta 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua korkoa.

## 8 §

Valtion takuun perusteella suorittama määrä

saadaan periä korvauksen saajalta ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoin annetussa laissa (367/61) on säädetty.

Mitä 1 momentissa mainitussa laissa on säädetty saamisen vanhentumisesta, ei sovelleta tässä laissa tarkoitettuihin valtion saamisiin.

## 9 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

## 10 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 ja on voimassa vuoden 1990 loppuun.

Helsingissä 20 päivänä helmikuuta 1981

Tasavallan Presidentti  
URHO KEKKONEN

Oikeusministeri *Christoffer Taxell*